

Dialogy č. 4 – duben 1978 [1978]

Milý Jene, milý Rudolfe,

stále více si uvědomuji, jak užitečný to byl nápad, abychom podrobněji protřepali otázku revoluce; že se ukázalo nezbytí precizovat sám pojem revoluce, to je právě už jeden z podstatných kladů celé věci. Bylo by dobře, kdyby se k tomu připojil další, podstatnější klad, totiž aby se nám podařilo opravdu uspokojivě obsah tohoto pojmu vymezit. Zatím jsme tomu ještě dost vzdáleni. Ale není divu; skutečné diskuse a polemiky o pojmu revoluce jsou po dlouhé roky u nás tabu - a diskuse vůbec nejsou také ničím zvlášť obvyklým. Potřeba vymezit pojmy je často postulována, ale postulátu nedostojí nejčastěji ani ten, kdo požadavek postavil. Čeká nás tedy práce, které se průběžně budeme muset znovu učit.

Vlastním popudem k sestavě dubnového čísla je příspěvek, který jsem dostal od našeho společného přítele, Jaroslava Suka. Protože při Janově redakčním puči byla hladina redakční práce natolik zčeřena a průzračnost redakčních vod natolik zkalena, že ve zbytku února a v březnu se prostě nevyznám a že zatím dokonce ani ničeho nevidím, budu schopen reagovat kromě na Sukův text pouze na lednovou polemiku Honzovu. Je to trochu škoda, protože s velkým očekáváním hledím vstříc slíbenému jeho historickému přehledu významových posunů termínu „revoluce“ od sam. poč. (tj. snad od středověku, ale možná již od starých Římanů, kteří samo slovo povili). Na druhé straně nemusím přespříliš starostlivě pečovat o úplnost a vyčerpávající povahu svých poznámek, protože až se slíbený text přece jen objeví, bude to příležitost se k věci znovu vrátit a doplnit, co chybělo, nebo opravit, co nebylo dost přesné (nebo co byl docela vedle). Kontinuita tím sice poněkud utrpí - ale na to bych si mohl stěžovat spíše já, kdežto od Jana očekávám vzhledem k bytostné orientaci a niternému spříznění se všemi přeskoky, zlomy a výstřelky hluboké srozumění se zmatkem, který tím nepochybně ještě zvyšují. Navíc okolností, že se později budu muset „vyvinout“ zpět k tomu, co (nejspíš) předchází mému nynějšímu povědomí i (nejspíš) stavu textů, budu mít příležitost dokumentovat revolučnost samu, byť ve významu na první pohled již zastaralém (o němž však budu později prokazovat, že ve skutečnosti odhaluje podstatu revolučnosti v romantickém pojetí, které navzdory všem zpochybněním Jana Tesaře v širokém měřítku nadále přežívá a přetrvává, zejména v praxi).

Se srdečnými pozdravy

Váš Ladislav Hejdánek